

RŪPES PAR AUGSNI IR RŪPES PAR DZĪVĪBU

veselīgas pārtikas, cilvēka veselības, dabas un klimata labā jānodrošina, ka līdz 2030. gadam veselīgo augšņu īpatsvars ir sasniedzis 75 %

Kas ir ES “misijas”?

Daļēji iedvesmojoties no “Apollo 11” kosmiskās ekspedīcijas, kuras rezultātā cilvēks spēra pirmos soļus uz Mēness, ES “misijas” izpaužas kā apņemšanās atrisināt sabiedriskas nozīmes uzdevumus tādās jomās kā:

- vēža uzveikšana,
- pielāgošanās klimata pārmaiņām,
- pilsētu zaļināšana,
- augsnes veselības nodrošināšana veselīgas pārtikas, cilvēka veselības, dabas un klimata labā,
- okeānu aizsardzība.

Katrai šādai ES uzdevumjombai būs savs izpildes grafiks un budžets, kura apjoms atkarīgs no konkrētā uzdevuma sarežģītības. Lai rastu iedarbīgus risinājumus, tie aptvers ne tikai pētniecisko inovāciju, bet arī praktisku inovāciju dažādās nozarēs. Turklāt šo uzdevumu risināšanai būs liela nozīme vairāku ES prioritāšu, piemēram, Eiropas zaļā kursa un Eiropas Vēža uzveikšanas rīcības plāna izpildē.

Tava līdzdalība ir svarīga

Lai šos uzdevumus varētu izpildīt, vajadzīga tava līdzdalība. Iespējamās uzdevumjomas noteikt līdz šim Eiropas Komisijai palīdzējušas uzdevumjomu padomes, kurās strādā inovācijas, pētniecības, politikas veidošanas, pilsoniskās sabiedrības un praktiķu organizāciju eksperti. Lai šīs uzdevumjomas būtu īstajā laikā un vietā un nestu reālas pārmaiņas, nu pienācis laiks iesaistīties ikvienam eiropietim, arī tev. Strādājot kopā, mēs varam sasniegt daudz vairāk.

Rūpes par augsni ir rūpes par dzīvību

Kad savai ekspertu grupai jautājām, kāds uzdevums būtu jāizvirza veselīgas augsnes un pārtikas jomā, saņēmām šādu atbildi:

Uzdevumjoma: rūpes par augsni ir rūpes par dzīvību

Jānodrošina, ka līdz 2030. gadam vismaz 75 % visu augšņu ikvienā ES dalībvalstī ir kļuvušas par veselīgām un spējīgām sniegt mums noteikti vajadzīgos būtiskos pakalpojumus

Kāpēc tas ir svarīgi? **No augsnes veselīguma ir atkarīga dzīvība uz Zemes.** Pamats, pa kuru mēs staigājam, ir dzīva sistēma un mājvieta daudziem brīnumainiem augiem un dzīvniekiem, kuru mijiedarbība, kaut arī acij neredzama, nodrošina mūsu pašu un mūsu planētas labklājību. Pāris saujās zemes ir vairāk (aptuveni 10 miljardu) dzīvu organismu nekā cilvēku uz pasaules. Augsne mums dod uzturvielām bagātu pārtiku un citus produktus, tīru ūdeni un vidi, kurā uzplaukst biodaudzveidība. Tajā pašā laikā augsnes var palīdzēt palēnināt klimata pārmaiņu iestāšanos un padarīt mūs izturētspējīgākus pret tādiem ekstremāliem klimata notikumiem kā sausums un plūdi. Augsnes ir kultūras mantojuma glabātājas un svarīga daļa no mūsu sirdij dārgām ainavām. **Vienkāršiem vārdiem sakot, dzīva un veselīga augsne uztur dzīvību arī mūsos pašos un apkārtējā pasaulē.**

Tomēr mēs mēdzam šīs dāvanas uzskatīt par pašsaprotamām un līdz ar to esam atstājuši novārtā mūsu augšņu veselību. Augošais pieprasījums pēc zemes pilsētu attīstībai un infrastruktūrai apriņķa visauglīgākās augsnes. Tajā pašā laikā augsnes veselību ietekmē nepiemērota vai ilgtespējīga augsnes izmantošana un tas, kā mēs apsaimniekojam atkritumus, bet tas viss savukārt mazina augsnes spēju turpināt sniegt vitāli svarīgus pakalpojumus. **Papildu noslogojumu augsnes veselībai uzliek klimata pārmaiņas.**

Kāpēc mums jārikojas tagad? Augsne veidojas tūkstošiem gadu ilgā procesā, taču iznīcināt to var dažu stundu laikā. Tas nozīmē, ka mums jāparūpējas par augsnēm tagad, lai tās spētu atjaunoties un tiktu saglabātas nākamajām paaudzēm.

Augsnes degradāciju lielā mērā nosaka mūsu dzīvesveids. Ja nekas netiks darīts, tā saasinās daudzas no pašreizējām ES problēmām. Nav pārsteidzoši, ka **augšņu stāvoklis ir svarīgs jaunā Eiropas zaļā kursa un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu elements:** abi ir vērsti uz to, lai mazinātu biodaudzveidības izzušanu un piesārņojumu un pavērstu pretējā virzienā klimata pārmaiņas, vienlaikus cenšoties panākt veselīgu vidi un ilgtspējīgu zemes izmantošanu. Augsnes uzdevumjomai turklāt būs **liela nozīme reaģēšanā uz koronavīrusa un citu jaunu infekcijas slimību radītajiem riskiem.** Daži augsnes mikroorganismi ir mūsu visdaudzsološākie jauno terapeitisko zāļu avoti.

Uzdevumjoma "Rūpes par augsni ir rūpes par dzīvību" vairo sabiedrības izpratni par augsni un ievirzīs Eiropu ceļā uz ilgtspējīgu zemes un augsnes apsaimniekošanu. Tas būs kopīgs pasākums, uz kuru cilvēki atnāks pa dažādiem dzīves ceļiem, kas kopā savedīs lauksaimniekus, zinātniekus, uzņēmējus, politiķus un vienkārši patērētājus, kas esam mēs visi.

Visi kopā mēs palīdzēsim izstrādāt un ieviest risinājumus, kuri ļaus sasniegt uzdevumjomas galveno mērķi, proti, **nodrošināt, ka līdz 2030. gadam vismaz 75 % visu augšņu ikvienā ES dalībvalstī ir**

kļuvušas par veselīgām un spējīgām sniegt mums noteikti vajadzīgos būtiskos pakalpojumus. Izmantojot “Dzīvās laboratorijas” (eksperimenti un inovēšana uz vietas, pašu laboratorijā) un “Bākas” (labās prakses demonstrēšanas vietas), uzdevumjomas darbībās tiks apvienota pētniecība un inovācija, apmācība un konsultācijas, kā arī augsnes apsaimniekošanas labās prakses demonstrēšana. Tas kopā ar citu atbalstošu rīcību nodrošinās, ka risinājumi tiek plaši izmantoti. Turklāt uzdevumjoma ļaus izstrādāt labākus veidus, kādos monitorēt augsnes stāvokli, mobilizēs investīcijas, veicinās rīcībpolitiskas un uzvedības izmaiņas un nodrošinās, ka mēs savu **augšnes degradācijas problēmu “neeksportējam” uz citām pasaules valstīm.**

Rīkojoties, lai atjaunotu degradētu zemi, dotu zemes apsaimniekotājiem iespēju augsni izmantot ilgtspējīgi un radītu apstākļus, kuros augsnes veselīgums tiek atalgots, **tiks panākta plaša uzdevumjomas ietekme uz pārtiku, cilvēkiem, planētu un klimatu.**

Iepriekšējās misijas cilvēku aizveda uz Mēness, bet **rūpes par augsni mūs droši noturēs uz Zemes un uz veselīgām augsnēm!**

Lai **uzzinātu vairāk**, apmeklējiet <http://ec.europa.eu/mission-soil> vai sekojiet **#MissionSoil #EUmissions #HorizonEU** sociālajos medijos.